



Pohled na hřbet Orlických hor od jihozápadu

Foto J. Kučera

# Chráněná krajinná oblast Orlické hory

Alžběta Čejková, Rudolf Remeš, David Rešl

## Úvod

V prosinci 2009 oslaví Chráněná krajinná oblast (CHKO) Orlické hory 40 let od svého vyhlášení. Hlavním předmětem ochrany je harmonicky vyvážená krajina s mozaikou dochovaných ekosystémů a míst, ovlivněná dlouhodobým působením člověka. Podle původního výnosu CHKO je zásadním posláním oblasti ochrana jedinečného vzhledu a typických znaků krajiny. Nejcennější části zdejší přírody se nacházejí na hřebetu a svazích hor. Jedná se především o rašeliniště, prameniště a podmáčené horské louky, ze kterých říčky a potoky stékají lesnatými údolími do podhůří a dále do kraje.

Chráněná krajinná oblast Orlické hory se rozkládá na severovýchodě České republiky při státní hranici s Polskem. Osu chráněného území tvoří hřbet Orlických hor od Olešnice v Orlických horách na severu po Zemskou bránu na jihu, který spolu s přílehlými strmými svahy a malebným podhůřím představuje pozoruhodně zachovalý krajinný celek východních Čech. Značnou část východní hranice svým tokem určuje, před tím než projde

Zemskou bránu do vnitrozemí, řeka Divoká Orlice. Osobitý charakter oblasti je dotvářen zachovalou lidovou architekturou.

## Neživá příroda

Orlické pohoří je součástí mohutného komplexu orlicko-kladského krystalinika, jehož jádro tvoří přeměněné horniny, jako

jsou ruly, svory a fylity. Z půd převažují kyselé podzoly, podél toků gleje a v nivách Bělé a Divoké Orlice fluvizemě. K dalším významným tokům Orlických hor patří Kněžna, Zdobnice a Řička. Kromě malé části podhůří patří většina území CHKO do chladné klimatické oblasti. Průměrný roční úhrn srážek je v podhůří 800–1 000 mm, na hřebeni až 1 300 mm. Vlivem uspořádání Orlických hor a okolních pohoří v nich dochází k častým bouřkám a zejména v zimním období se objevuje severní až severovýchodní vítr s poměrně stálou rychlostí lidově zvaný „polák“.

## Vegetace a flóra

Vegetace a flóra Orlických hor se mohou zdát v porovnání s dalšími sudetskými pohořími méně bohaté, což je způsobeno chudým a jednotvárným geologickým podkladem spolu s nevýrazným reliéfem a absencí vysokohorského bezlesí. Přesto Orlické hory zaujímají významné postavení v květeně sudetských pohoří. V minulosti tvořily spojující most, jímž se šířily alpské a severoevrop-

### Obecné údaje:

**Výnos:** MK ČR ze dne 28. 12. 1969

**Rozloha:** 204 km<sup>2</sup>

**Nadmořská výška:** 406–1 115 m

**Maloplošná zvláště chráněná území:**

2 národní přírodní rezervace,  
13 přírodních rezervací a 6 přírodních památek

**Ptačí oblast Orlické Záhoří**

**Evropsky významné lokality:** Orlické hory-sever, Divoká Orlice, Panský vrch a Trčkov

**Sídlo správy CHKO:** Rychnov nad Kněžnou

ské druhy ze severozápadních Sudet do Sudet východních a naopak karpatské druhy přes východní Sudety do Sudet západních. Setkáváme se zde proto např. s významnými geografickými prvky alpsko-karpatskými, jako je kamzičnik rakouský (*Doronicum austriacum*) a koprníček bezobalný (*Ligusticum mutellina*), který zde dosahuje západní hranice rozšíření v Sudetech a nejsevernější hranice rozšíření celosvětového. K podstatnému obohacení flóry přispívá také výrazný fenomén hlubokých říčních údolí sloužících jako migrační koridory.

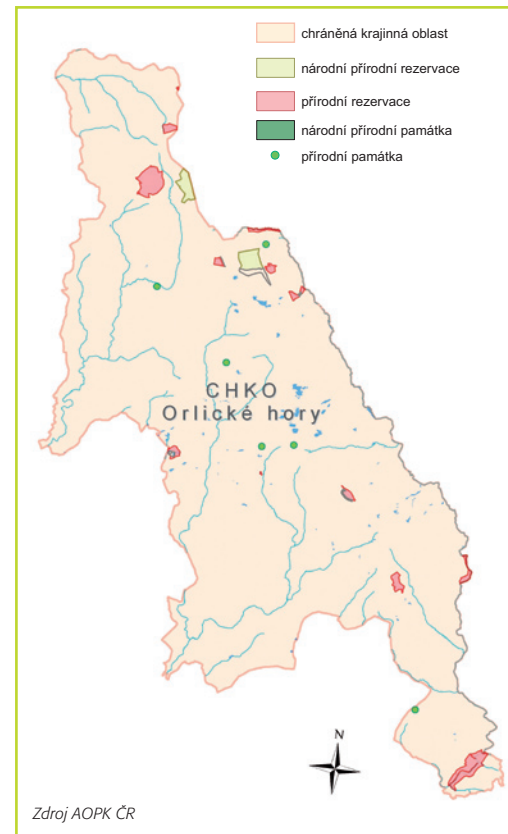
Potenciální přirozenou vegetaci převážně části území představují bučiny. Na bohatších podkladech v submontánních a montánních polohách převažují květnaté bučiny (*Dentario enneaphylli-Fagetum*). Ve vyšších nadmořských výškách na ně navazují acidofilní třtinové smrkové bučiny (*Calamagrostio villosae-Fagetum*), přecházející pouze na malém území v supramontánním stupni v třtinové smrčiny (*Calamagrostio villosae-Piceetum*).

Přirozená společenstva se do současné doby zachovala jen vzácně. Květnaté bučiny ustoupily dnes převažujícím kulturním smrčínám, které byly v minulosti silně poškozeny imisemi. Zastoupení jehličnanů dosahuje až 90%. Stávající bukové porosty náleží spíše k acidofilním bučinám (*Luzulo-Fagion*) v důsledku změny stanovištních podmínek daných pěstováním smrkových kultur. Zbytky přirozených bukosmrkových a bukojedlových lesních porostů jsou jedním ze zásadních předmětů ochrany v CHKO. Patří sem například porosty bukových smrčín s javorem klemem a jedlí bělokorou v národních přírodních rezervacích Bukačka a Trčkov. Na strmých svazích a na balvanitých rozpadech s nevyzrálými půdami jsou přítomny suťové lesy (*Tilio-Acerion*). Suťové lesy s měsíční vytrvalou (*Lunaria rediviva*) na jaře a později s udatnou lesní

(*Aruncus vulgaris*) jsou typické zejména pro hluboké Antoniino údolí, v němž se zachoval nejrozsáhlejší komplex smíšených lesů přirozené skladby v Orlických horách. V okolí řek a potoků na zaplavovaných a podmáčených stanovištích zůstaly místy zachovány luhy a olšiny svazu *Alnion incanae* s nápadným a pro Orlické hory typickým jarním aspektem – bledulí jarní (*Leucojum vernum*).

Na rozdíl od lesních a lučních prameništ se rašeliniště a slatiniště vyskytují v Orlických horách poměrně málo. Fragments vrchovištních rašeliništ se nacházejí v hřebenové části Orlických hor a jsou předmětem ochrany v přírodní rezervaci Jelení lázeň a v přírodní památce U Kunštátské kaple. Rostou zde charakteristické rašelinné druhy se subbořeálně-montánním typem rozšíření jako kyhanka sivolistá (*Andromeda polifolia*), vlochyně bahenní (*Vaccinium uliginosum*) a ostřice bažinná (*Carex limosa*). Tato otevřená rašeliniště s vrchovištními šlenky jsou ohrožena vyschnutím. Změna hydrologie lokalit byla v minulosti způsobena rozpadem okolních smrkových porostů v důsledku spadu imisí, následným ne zcela vhodným zalesněním klečí (přírodní památka U Kunštátské kaple) a melioracemi. K vysychání hřebenových vrchovišt podstatnou měrou přispívá snižující se vrstva sněhové pokrývky, která na jaře v posledních letech velmi rychle odtává.

Množství druhů vázaných na luční společenstva je v území samozřejmě vyšší než ve společenstvech lesních. Podle biotopové klasifikace se na hřebenových bezlesých enklávách a exponovaných svazích můžeme setkat s podhorskými a horskými smilkovými trávníky (svaz *Violion caninae*), mezofilními ovsíkovými a vlhkými pcháčovými loukami, které plynule přecházejí v ne zcela rozvinutá společenstva horských trojštětových luk. Druhově bohaté louky se v Orlických horách



zachovaly poměrně vzácně v okolí Čihalky, Šerlichu a dále především v rezervacích, jako jsou například přírodní rezervace Trčkovská louka a Neratovské louky v nivě Divoké Orlice. Pro Orlické hory jsou typické roztroušené drobné loučky se zachovalými nevápnitými mechovými slatiništi spolu s lučními prameništi bez tvorby pěnoveců v mozaice s vlhkými pcháčovými loukami. K charakteristickým druhům těchto stanovišt patří upolín nejvyšší (*Trollius altissimus*), kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*); význačné druhy slatiništ, jako jsou ostřice Davalova a o. blešní (*Carex davalliana*, *C. pulicaris*), tučnice obecná (*Pinguicula vulgaris*), tolie bahenní (*Parnassia palustris*), a také lučních prameništ, například zdrojovka hladkosemenná a z. potoční (*Montia fontana*, *M. hallii*).

Na území Orlických hor se vyskytují dva endemické taxony se širším rozšířením v rámci České vysočiny. Jedná se o oměj šalamounek (*Aconitum plicatum*) a hořeček mnohotvarý český (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*). Právě jedna z početně největších populací hořečku v ČR se v posledních letech nachází v přírodní rezervaci Hořečky; v loňském roce zde bylo napočítáno přes pět tisíc jedinců. Z dalších zajímavých a chráněných druhů orlickohorské flóry je nezbytné zmínit ve vlhkých stinných lesích jednovětvek velevětvy (*Moneses uniflora*), na přechodových rašeliništích rosnatku okrouhlostou (*Drosera rotundifolia*), na loukách a lesních lemech hvozdík pyšný (*Dianthus superbus*),



Zbytky pralesovitých porostů v národní přírodní rezervaci Bukačka

Foto J. Hájek



**Tučnice obecná (*Pinguicula vulgaris*)**

Foto J. Kučera



**Jednokvíték velekvětý (*Moneses uniflora*)**

Foto A. Čejková

prhu arniku (*Arnica montana*) a lilii cibulkonosnou (*Lilium bulbiferum*), z orchidejí pětiprstku žežulník (*Gymnadenia conopsea*), vstavač mužský znamenáný (*Orchis mascula* subsp. *signifera*) a běloprstku bělavou (*Pseudorchis albida*), dále čtyři druhy plavuníků na jediném místě (*Diphasiastrum tristachyum*, *D. alpinum*, *D. complanatum* a *D. zeilleri*). Na skalním výchozu v údolí Bělé se nachází jediná recentní lokalita kapradinky skalní (*Woodsia ilvensis*) ve východních Čechách.

## Fauna

Nízká nadmořská výška a málo členitý reliéf vrcholových partií Orlických hor je důvodem, proč je zde fauna méně pestrá než v jiných srovnatelných pohořích. Přeměna druhového složení lesních porostů ve prospěch smrku a jejich rozpad vlivem dálkových imisí tento fakt ještě prohloubily. Přesto však nalézáme v orlickohorské fauně zajímavé a nevědění druhy. Ve fragmentech pralesovitých porostů v národních přírodních rezervacích Bukačka a Trčkov a v přírodní rezervaci Černý důl nachází útočiště zejména bezobratlí vázaní na mrtvé dřevo. Lesním druhům v současnosti dominuje jelen evropský (*Cervus elaphus*), druh působící výrazné škody na lesních porostech, a prase divoké (*Sus scrofa*), které zase rytím poškozuje louky s výskytem chráněných orchidejí. Mezi ochranněsky hodnotné druhy patří sýc rousný (*Aegolius funereus*), jehož populace je v současnosti vázána na vyvěšené budky nahrazující chybějící doupné stromy. Neobvykle početnou populaci v lesích Orlických hor tvoří čap černý (*Ciconia nigra*). Významný je kos horský (*Turdus torquatus*) či kulíšek nejmenší (*Glucidium passerinum*).

Mokřadní druhy osídlují podhorské vlhké louky na Zaorlicku, kde byly v průběhu posledních let pracovníky ochrany přírody obnovovány drobné mokřady a tůně pomocí trhavin. Zaorlicko se tak může pochlubit

výskytem zákonem zvláště chráněných druhů, jako jsou jeřáb popelavý (*Grus grus*), bekasina otavní (*Gallinago gallinago*), zmije obecná (*Vipera berus*) a chřástal polní (*Crex crex*), který je v této oblasti poměrně hojný a pro jehož ochranu byla vymezena ptačí oblast Orlické Záhoří.

Specifickou faunu hostí horské vodní toky, kde žije kromě nasazovaných pstruhů – p. obecného (*Salmo trutta*) a p. duhového neboli amerického (*Oncorhynchus mykiss*) – i vranka obecná (*Cottus gobio*), která je předmětem ochrany v evropsky významné lokalitě Divoká Orlice. Úseky s menším spádem osídluje střevele potoční (*Phoxinus phoxinus*) a štěrkové nánosy mihule potoční (*Lampetra planeri*). Na toku Divoké Orlice byly zaznamenány pobytové stopy vydry říční (*Lutra lutra*) a také bobra evropského (*Castor fiber*), který s největší pravděpodobností přicestoval z Polska.

## Krajina

Současná podoba orlickohorské krajiny je výsledkem několik set let dlouhého procesu působení lidí na přírodu. Omezené technické prostředky člověka v minulosti nutily způsobovat své záměry místním podmínkám a učily je využívat možností, které jednotlivé lokality nabízely.

První lidské opěrné body, pronikající sem z osídleného podhůří, jsou přičítány dávným kovkopům. Po primitivním dobývání a zpracování železné rudy a snad i zlata zůstaly dodnes v terénu zcela nepatrné stopy. V rámci kolonizačního procesu byly na příhodných místech s relativně úrodnou půdou zakládány nemnohé vesnice. Později, zejména od poloviny 16. století až do počátku třicetileté války (1618), dosáhly svého největšího rozmachu zdejší lesní sklárny. Již v průběhu jejich činnosti se na okolních vykloučených pozemcích rozvíjela zemědělská výroba, která stabilizovala osídlení i po jejich úpadku. Od 17. do 18. století nabyla na významu těž-

ba dřeva v horských lesích a jeho splavování do vnitrozemí.

Lidské aktivity byly rozhodujícími hybnými silami vzniku kulturní krajiny. Zejména při pohledu z výšky jsou Orlické hory charakteristické zalesněným hlavním hřebenem, pod jehož prudkými svahy se v zapadlých údolích rozkládají osady a vesnice se zbytky typického lánového uspořádání úzkých dlouhých pruhů zemědělských pozemků. Obvyklými dominantami vesnic jsou výstavné barokní kostely většinou z první poloviny 18. století. Pozornosti návštěvníka by neměl uniknout zejména obnovený monumentální objekt poutního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Neratově. Po celém území jsou porůznu roztroušeny drobné sakrální stavby – kříže, boží muka a kapličky –, které jsou typickým projevem kulturních tradic



**Mihule potoční (*Lampetra planeri*)**

Foto J. Hájek



**Zmije obecná (*Vipera berus*)**

Foto J. Hájek



**Ropucha obecná (*Bufo bufo*)**

Foto J. Hájek

oblasti. Výsadní postavení mezi nimi zaujímá Kunštátská kaple, nacházející se uprostřed lesů ve výšce přesahující 1 000 metrů nad mořem.

Svébytnost prostředí Orlických hor dokreslují dochované objekty tradiční lidové architektury. Vodorovný rastr roubených stěn s tmavými trámy a bílými výplněmi doplňují bílé i pastelové tóny omítek zděných částí staveb. Nevysoké přízemní stěny po celém obvodu výrazně přesahují strmé střechy. Průčelní štíty budov jsou v severní části regionu tradičně jednoduše bedněné svíslé kladenými prkny, zatímco v jižněji položených vesnicích se uplatnilo podlomení – malá stříška lemující dolní okraj štítu. Některé místní motivy lidové architektury se uplatnily při návrhu Masarykovy chaty, vybudované pod vrcholem Šerlichu ve 20. letech 20. sto-

letí Klubem českých turistů podle projektu brněnského architekta Bohuslava Fuchse.

Pohnutou historii první poloviny 20. století dokládá řetězec železobetonových pevnostních objektů, budovaných na obranu země před rozpínavostí německé Třetí říše. Linie opevnění procházející souběžně celým hřebenem hor je zesílena dělostřeleckými tvrzemi v okolí dopravně významných průsmyků.

Ve druhé polovině 20. století se obraz orlickohorské krajiny začal výrazně měnit. Způsobily to společenské změny odstartované 2. světovou válkou a poválečným odsunem německého obyvatelstva. Téměř celé území CHKO leží v bývalých Sudetech, oblasti obývané do poloviny 20. století převážně německy mluvícím obyvatelstvem. Padesátá léta byla doprovázena masivním zalesňováním dřívě

zemědělské půdy, v 60. letech zde došlo ke kolektivizaci zemědělského hospodaření, doprovázené scelováním obhospodařovaných pozemků. Typickým důsledkem kolektivizace zůstává nynější majetkové odtržení obytných objektů od okolních zemědělských a lesních pozemků, a tím ztráta přirozené sounáležitosti majitelů staveb s údržbou krajiny. Sedmdesátá a zejména osmdesátá léta byla poznamenána rozsáhlými melioračními úpravami a zorňováním pozemků. V 90. letech se ujali hospodaření ve většině zdejších lesních porostů dědicové dřívějších majitelů – rodiny Colloredo-Mannsfeldových, Janečkových, Kolowratových a Parishových. Došlo k privatizaci bývalých státních statků, jednotlivá střediska s pozemky o typické výměře několika stovek hektarů obhospodařují soukromé společnosti či osoby.

Hlavním důvodem trvalé lidské přítomnosti v Orlických horách bylo hledání a využívání místních přírodních zdrojů. Na přelomu 19. a 20. století poskytovalo území dnešní CHKO obživu více než 20 tisícům obyvatel. V současnosti se množství pracovních příležitostí v lesích a v zemědělských provozech počítá pouze na stovky míst. Naprostá většina zaměstnání místních obyvatel se přesunula do oblastí služeb spojených s turistickým ruchem, případně do výrobních provozů ležících mimo území CHKO, přestože je prakticky celé území nadále lesnický a zemědělský obhospodařováno.

Celá oblast CHKO se v posledních letech výrazně proměňuje. Zatímco počet trvale žijících obyvatel spíše klesá, výrazně rostou stavební aktivity iniciované ponejvíce rekreačním využíváním území. Probíhají zejména opravy či rekonstrukce starších staveb, nezanedbatelná je výstavba obytných domů určených většinou k rekreaci. Kromě individuálních staveb se nově objevují také realizace bytových (apartmánových) domů. Výrazně se modernizují a rozšiřují lyžařské areály, trendem poslední doby je výstavba sedačkových lanovek (Říčky v Orlických horách, Deštné v Orlických horách). Zcela nový lyžařský areál byl uveden do provozu v Olešnici v Orlických horách, obec Orlické Záhoří připravuje výstavbu sjezdovky se sedačkovou lanovkou a se zázemím v oblasti Jadrné.

Rozsáhlá síť dnes již stabilizovaného pěšího turistického značení spojuje důležité výchozí body výletů. Některé nejzajímavější úseky značených tras jsou doprovázeny informačními panely naučných stezek. Během několika uplynulých let se dostaly Orlické hory také do centra zájmu cykloturistů. Cyklobusy jsou cyklisté dopravováni především do oblasti Šerlichu, do nadmořské výšky téměř 1 000 metrů, odkud mohou projet po asfaltové lesní komunikaci téměř celý orlickohorský hřbet a pokochat se nádhernými výhledy. Jejich cesta je doprovázena tabulemi naučné stezky *Po hřebeni Orlických hor*. Díky příznivě



*Sepětí lidí s krajinou Orlických hor dokumentují rázovité chalupy a křesťanské symboly.*  
Foto J. Kučera



*Barokní Kunštátská kaple z roku 1671 na hřebetu Orlických hor s tzv. řepíkem ze systému opevnění.*  
Foto J. Kučera



Obnovená tůň na Zaorlicku

Foto J. Hájek

vému profilu tras cykloturisté mohou bez větších potíží zakončit své výlety až v Hradci Králové či v Pardubicích. V zimním období je hřebenovka upravována jako páteřní komunikace pro vyznavače běžeckého lyžování.

### Současná péče o území

Managementová opatření zadávaná správou CHKO se prioritně zaměřují na maloploš-

ně chráněná území, případně na evidované lokality výskytu zvláště chráněných druhů. Jedná se především o údržbu travních porostů a opatření směřující k úpravě druhové skladby lesních porostů. V současnosti je již zdravotní stav lesních porostů po rozpadu vlivem exhalací zajištěn, proto jsou tato opatření zaměřena na výsadbu stanovištně a geneticky vhodných dřevin a především na jejich ochranu před okusem a loupáním spárkatou zvěří. Jedná se o podporu dnes již vzácných lesních dřevin, např. jedle bělokoré (*Abies alba*) či jilmu horského (*Ulmus glabra*).

Samostatným souborem činností je úprava vodních toků. Hřbet Orlických hor je významným pramenišťem, a proto je vodním tokům věnována odpovídající péče. Ve spolupráci se správci vodních toků (LČR, s.p., Zemědělskou vodohospodářskou správou a Povodím Labe, s.p.) se správa CHKO snaží o nápravu regulací toků provedených v minulosti, zejména o přírodě blízkou úpravu jejich koryt, a o odstranění migračních překážek. Při přípravě takových záměrů však často naráží na nepochopení ze strany vlastníků dotčených pozemků.

Rozsáhlé agendy, které správa CHKO aktuálně řeší, jsou územní plány obcí a pozemkové úpravy. Územní plány mají být podle stavebního zákona upraveny nebo nově schváleny do roku 2013. Z hlediska krajiny, hlavního předmětu ochrany chráněné krajinné oblasti, představují zásadní dokumenty, ve kterých je nutné vyřešit další územní rozvoj obcí. V řadě případů je diskuse velmi obtížná, neboť do horských sídel a jejich okolí směřuje řada developerských záměrů nerespektujících místní krajinné poměry. Sa-

mospráva obcí v některých případech tyto aktivity nekriticky prosazuje v zájmu „rozvoje obce“, tohoto někdy až démonicky opakovaného argumentu, pod kterým si lze představit cokoli, především však aktuální příjem do obecní pokladny bez zvažování dlouhodobých dopadů staveb na estetiku a funkčnost venkovského prostředí.

Další problém představují snahy o obnovu stavení zaniklých po 2. světové válce, po kterých zůstala jen stavební parcela. Často se jedná o samoty volně roztroušené v tehdy odlesněné a zemědělsky obhospodařované krajině. Po odsunu německého obyvatelstva však okolí spontánně zarostlo nebo bylo zalesněno. K parcelám často není řešený přístup. V rámci územních plánů a pozemkových úprav správa CHKO umožňuje obnovu jen na místech, kde nedochází ke střetům se zájmy ochrany přírody a krajiny, a zároveň hledá rozumný způsob přístupu na pozemek. Územní plány a pozemkové úpravy, které se díky vysokému podílu pozemků spravovaných Pozemkovým fondem ČR provádějí na většině katastrů v CHKO, bereme jako výzvu k diskusi o nalezení stability krajiny a zachování krajinného rázu oblasti. Bohužel však narážíme na nepochopení dalších účastníků diskuse a naše připomínky jsou chápány spíše jako nadbytečné komplikování situace.

V roce 2010 čekají správu CHKO přípravné práce na plánu péče o celou chráněnou krajinnou oblast, což mj. bude vhodná příležitost k detailnímu vyhodnocení probíhající péče o území a ke stanovení cílů pro další desetileté období.

Autoři pracují na Správě CHKO Orlické hory

## SUMMARY

### Čejková A., Remeš R. & Rešl D.: The Orlické hory/Eagle Mts. Protected Landscape Area

The Orlické hory/Eagle Mts. Protected Landscape Area (PLA) was declared on the territory of 204 km<sup>2</sup> on December 28, 1969. Its administration is based at Rychnov nad Kněžnou. The PLA harbours the remarkably well-preserved landscape in East Bohemia, which includes the Orlické hory/Eagle Mts. ridge together with adjacent steep slopes and picturesque foothills. On the Orlické hory/Eagle Mts. ridge, there are springs of some mountain rivulets and their deep, hardly accessible valleys come down from there into farmland in the foothills. The harmonic landscape with a mosaic of preserved ecosystems and with sites influenced by humans for a long time is the main subject of nature conservation and landscape protection. The nature's most valuable parts of the PLA are protected in 21 small-size Specially Protected Areas as well as at sites of the European Community's Natura 2000 network. The latter includes the Orlické Záhoří Bird Area (in Act No. 114/1992 Gazette on the Protection of Nature and the Landscape, as amended later, the term for Special Protection Areas, SPAs under the Birds Directive) aiming at the Corncrake (*Crex crex*) conservation as well as four Sites of European Importance (in the above act the term for Sites of Community Importance, SCIs under the Habitats

Directive), conserving sub-mountain and mountain Mat-grass (*Nardus stricta*) grasslands, beech and acidiphilous Norway spruce forests and the naturally meandering Divoká Orlice River. In the Orlické hory/Eagle Mts., forming a connecting line between western and eastern Sudeten Mts., important biogeographical Alpine-Carpathian elements, e.g. the Austrian Leopard's Bane (*Doronicum austriacum*) or Alpine Purple Lovage (*Ligusticum mutellina*) occur. Two plant endemics, namely the Monk's Hood (*Aconitum plicatum*) and Bohemian Gentian (*Gentianella preacox* subsp. *bohemica*) can also be found there. From a point of view of nature conservation significant animal species are the Tengmalm's Owl (*Aegolius funereus*), Black Stork (*Ciconia nigra*) and Common Crane (*Grus grus*). Mountain streams are inhabited by the specific fauna, where, in addition to introduced trouts, the Bullhead (*Cottus gobio*) lives, while both the Brook Minnow (*Phoxinus phoxinus*) and Brook Lamprey (*Lampetra planeri*) prefer slower flows. Management measures, taken or contracted by the PLA Administration aim at small-size Specially Protected Areas and sites with occurrence of specially protected species, and include *i.a.* grassland management and at improving species composition of forest growths. In cooperation with water stream managers, the PLA Administration tries to improve canalized streams by measures changing them into semi-natural ones or by removing barriers to fish migration. Currently, the PLA Administration has been dealing with land-use/physical plans and land consolidation/re-plotting to solve further spatial development of human settlements.